

Fjärilsundersökning vid ekhagen, Mölnbacka, Forshaga kommun, sommaren 2015

På uppdrag av Stig Emilsson, Hushållningssällskapet i Värmland, har jag tillsammans med Stig och andra intresserade personer inventerat fjärilar inom den cirka 2,5 hektar stora ekhagen söder om genomfartsvägen. Arbetet startade sent på säsongen med första dagbesöket 2 juli. Därigenom missades åtskilliga vår- och försommararter, exempelvis näselfjäril, sorgmantel, grönsnabbvinge och tosteblåvinge bland dagfjärilarna och olika sälgflyn samt björkgulhornspinnare bland nattfjärilarna. Ytterligare tre dagbesök gjordes 17/7, 6/8 och 14/8. Nattfjärilar studerades med hjälp av starka lampor och lakan uppsatta på väggar. Första natten 20-21/7 fanns en ljuskälla vid bygdegårdens norra vägg och en vid vattenverket, andra natten 16-17/8 var två lampor med tillhörande lakan placerade vid vattenverket.

Under dagtid observerades sammanlagt 26 arter, därav 17 arter dagfjärilar. Första natten fotograferade Sven Larsson 50 arter, som han lämnade en lista över. Ytterligare en art tilkom. Andra natten observerades 44 arter och åtskilliga av dessa var nya för lokalen. Totalt noterades 100 fjärilsarter. Av dessa sågs 20 arter endast under dagtid. Det kan tyckas vara en lång artlista för så få dagar. Om merparten av småfjärilarna bestämts hade listan troligen utökats med ytterligare 40-50 arter. En noggrannare undersökning många dagar från början av april till början av november, med regelbunden användning stark lampa och lakan nattetid, skulle troligen resultera i en lista på minst 300 arter. Totalt i Sverige har det fram till och med 2014 observerats 2 860 fjärilsarter, därav 1 745 (61%) småfjärilar, enligt två artiklar i Entomologisk Tidskrift nr 1-2/2015.

Vid besöket 2/7 sågs 4 bruna gräsfjärilar. Denna art, Värmlands landskapsinsekt, är placerad i hotkategori NT på den svenska rödlista. I Värmland är den på flera lokaler rätt vanlig. Fem sällsynta arter upptäcktes. Första natten vid bygdegården parkerade en bandad hallonspinnare och ett guldfly på lakanet och andra natten vid vattenverket anlände ett ekordensfly, ett palpfly och ett poppelbuskfly till de upplysta lakanen.

Utöver Stig, Sven och undertecknad deltog Stina Eriksson, Katrin Johansson, Forshaga kommun, Dan Mangsbo och Mikael Skalstad en eller båda nätterna. Gunnel Johansson, som tillsammans med Birgitta Mangsbo inventerade kärlväxtfloran i området 2013, deltog i inventeringen av dagaktiva fjärilar 17 juli.

Björn Ehrenroth
Biolog

Artförteckning

Dagfjärilar

Ängssmygare	<i>Ochlodes sylvanus</i>	Max 10 ex 6/8
Rapsfjäril	<i>Pieris napi</i>	
Skogsvitvinge	<i>Leptidea sinapis</i>	1 ex 2/7, 1 ex 14/8
Citronfjäril	<i>Gonopteryx rhamni</i>	Max 5-6 ex 14/8

Silverblåvinge	<i>Polyommatus amandus</i>	Max 3 ex 17/7
Vitfläckig guldvinge	<i>Lycaena virgaureae</i>	Max 4 ex 17/7
Älggräspärlemorfjäril	<i>Brenthis ino</i>	Max 3 ex 17/7
Silverstreckad pärlemorfjäril	<i>Argynnis paphia</i>	3 ex 14/8
Ängspärlemorfjäril	<i>Argynnis aglaja</i>	1 ex 14/8
Skogspärlemorfjäril	<i>Argynnis adippe</i>	1 ex 6/8, 14/8
Brunfläckig pärlemorfjäril	<i>Boloria selene</i>	Max 4 ex 2/7
Påfågelläga	<i>Inachis io</i>	1 ex 14/8
Vinbärsfuks	<i>Polygonia c-album</i>	1 ex 14/8
Brun gräsfjäril	<i>Coenonympha hero</i>	4 ex 2/7
Kamgräsfjäril	<i>Coenonympha pamphilus</i>	1 ex 2/7, 17/7
Slättergräsfjäril	<i>Maniola jurtina</i>	1 ex 17/7
Luktgräsfjäril	<i>Aphantopus hyperantus</i>	Max ca 40 ex 17/7

Svärmare och spinnare

Poppelsvärmare	<i>Laothoe populi</i>	2 ex 21/7
Videspinnare	<i>Leucoma salicis</i>	1 ex 21/7
Barrskogsnunna	<i>Lymantria monacha</i>	4 ex 17/8
Ockragul sikelvinge	<i>Drepana falcataria</i>	1 ex 21/7, 3 ex 17/8
Bandad hallonspinnare	<i>Habrosyne pyritoides</i>	1 ex 21/7, sällsynt i Vrm
Svartgrå blekmaskspinnare	<i>Tetheella fluctuosa</i>	3 ex 21/7
Vit borstspinnare	<i>Cybosia mesomella</i>	5 ex 21/7
Blygrå lavspinnare	<i>Eilema lurideolum</i>	7 ex 21/7, 11 ex 17/8
Mattgul lavspinnare	<i>Eilema depressum</i>	2 ex 17/8
Prickig tigerspinnare	<i>Spilosoma lubricipedum</i>	3 ex 21/7
Brun björns spinnare	<i>Arctia caja</i>	1 ex 17/8

Mätare

Dagfjärilsmätare	<i>Geometra papilionaria</i>	3 ex 21/7, 1 ex 17/8
Grå syremätare	<i>Timandra griseata</i>	2 ex 21/7
Ängslövmätare	<i>Scopula immutata</i>	3 ex 21/7
Tofsfotad lövmätare	<i>Idaea biselata</i>	7 ex 21/7
Blek lövmätare	<i>Idaea pallidata</i>	2 ex 21/7
Ockragul lövmätare	<i>Idaea serpentata</i>	5 ex 17/7 (dagtid!)
Vinkelstreckad lövmätare	<i>Idaea aversata</i>	4 ex 21/7, 1 ex 17/8
Allmän backmätare	<i>Scotopteryx chenopodiata</i>	Max 6 ex 17/7, äv. natt
Fyrbandad fältmätare	<i>Xanthorhoe quadrifasciata</i>	1 ex 21/7
Jämnbandad fältmätare	<i>Epirrhoe rivata</i>	1 ex 21/7
Dyster fältmätare	<i>Epirrhoe tristata</i>	1 ex 14/8 (dagtid!)
Förväxlad fältmätare	<i>Epirrhoe alternata</i>	3 ex 17/8
Ögonfläckad fältmätare	<i>Cosmorhoe ocellata</i>	2 ex 21/7
Tvärhuggen fältmätare	<i>Dysstroma truncata</i>	1 ex 21/7, 1 ex 17/8
Blåbärsparkmätare	<i>Eulithis populata</i>	2 ex 17/8
Mossgrön fältmätare	<i>Colostygia olivata</i>	1 ex 21/7, 1 ex 17/8

Grönaktig fältmätare	<i>Colostygia pectinataria</i>	1 ex 21/7
Backfältmätare	<i>Xanthorrhoe montanata</i>	Enstaka dagtid
Parallellinjerad fältmätare	<i>Perizoma parallelolineata</i>	1 ex 17/8
Röllekemalmätare	<i>Eupithecia icterata</i>	7 ex 17/8
Krönt malmätare	<i>Chloroclystis v-ata</i>	2 ex 17/8
Liten fläckmätare	<i>Lomaspilis marginata</i>	3 ex 21/7
Rutig buskmätare	<i>Chiasmia clathrata</i>	15 ex 2/7, 17/7, äv. natt
Stor eklavmätare	<i>Hypomecis roboraria</i>	2 ex 21/7, 1 ex 17/8
Granlavmätare	<i>Peribatodes secundaria</i>	2 ex 17/8
Gulvit streckmätare	<i>Cabera exanthemata</i>	2 ex 21/7, 1 ex 17/8
Snövit streckmätare	<i>Cabera pusaria</i>	1 ex 6/8, 1 ex 17/8

Nattflyn

Palpfly	<i>Trisateles emortualis</i>	1 ex 17/8, sällsynt i Vrm
Allmänt sprötfly	<i>Polypogon tentacularia</i>	1 ex 17/8
Trådspinnarfly	<i>Rivula sericealis</i>	4 ex 21/7, 17/8, äv. dagtid
Brunbandat näbbfly	<i>Hypena proboscidalis</i>	1 ex 17/8, äv. dagtid
Helfläckat vickerfly	<i>Lygephila pastinum</i>	13 ex 21/7, 1 ex 17/8
Ekordensfly	<i>Catocala promissa</i>	1 ex 17/8, sällsynt i Vrm
Grönglänsande metallfly	<i>Diachrysia chrysis</i>	1 ex 21/7
Mittfäldsdelat metallfly	<i>Diachrysia stenochrysis</i>	1 ex 21/7
Sump-/gulbrunt metallfly	<i>Plusia putnami/festucæ</i>	1 ex 17/8
Vitfläckat glansfly	<i>Deltote pygarga</i>	4 ex 21/7, 1 ex 17/8
Gråkantat glansfly	<i>Deltote uncula</i>	1 ex 21/7
Syreaftonfly	<i>Acronicta rumicis</i>	1 ex 21/7
Poppelbuskfly	<i>Amphipyra perflua</i>	2 ex 17/8, sällsynt i Vrm
Vinkelfly	<i>Enargia paleacea</i>	1 ex 17/8
Ockragult rovfly	<i>Cosmia trapezina</i>	3 ex 17/8
Stort ängsfly	<i>Apamea monoglypha</i>	2 ex 21/7
Gulhalsat ängsfly	<i>Apamea scolopacina</i>	2 ex 17/8
Större vitaxfly	<i>Mesapamea secalis</i>	1 ex 17/8
Tuvängsfly	<i>Photodes minima</i>	4 ex 21/7
Allmänt stamfly	<i>Amphipoea fucosa</i>	1 ex 21/7
Gulaktigt lövfly	<i>Hoplodrina octogenaria</i>	1 ex 21/7
Brungult lövfly	<i>Caradrina morpheus</i>	1 ex 21/7
Vitfläckigt ängsfly	<i>Polymixis gemmae</i>	1 ex 17/8
Brunt lundfly	<i>Lacanobia thalassina</i>	2 ex 21/7
Allmänt gräsfly	<i>Cerapteryx graminis</i>	3 ex 21/7, 4 ex 17/8
Vitribbat fältfly	<i>Tholera decimalis</i>	1 ex 17/8
Tegelrött gräsfly	<i>Mythimna ferrago</i>	1 ex 21/7
Brungult gräsfly	<i>Mythimna impura</i>	1 ex 21/7
Vitfläckat gräsfly	<i>Mythimna conigera</i>	1 ex 17/8
Allmänt bandfly	<i>Noctua pronuba</i>	5 ex 17/8
Grönskimrande skogsfly	<i>Anaplectoides prasina</i>	2 ex 17/8

Svartpunkterat jordfly	<i>Xestia baja</i>	1 ex 17/8
Allmänt pilfly	<i>Brachylomia viminalis</i>	1 ex 17/8
Litet jordfly	<i>Ochropleura plecta</i>	1 ex 21/7

Småfjärilar

Vitt nässelnett	<i>Eurrhypara hortulata</i>	1 ex 21/7
Allmänt nässelnett	<i>Pleuroptera ruralis</i>	1 ex 17/8
Sommargyllennett	<i>Evergestis pallidata</i>	1 ex 21/7
Plommonängsnett	<i>Udea prunalis</i>	2 ex 21/7
Kovallnett	<i>Opsibotys fuscalis</i>	2 ex 21/7
Molnuggelnett	<i>Eudonia mercurella</i>	1 ex 17/8
Vithuvad korgblomvecklare	<i>Cochylis dubitana</i>	1 ex 21/7
Mörk gulfläckgråvecklare	<i>Eana incanana</i>	1 ex 21/7
Frukträdssommarvecklare	<i>Archips podana</i>	1 ex 21/7
Allmän brokvecklare	<i>Celypha lacunana</i>	2 ex 21/7

Några andra insekter och en spindel

En dag i början av augusti sågs en bålgeting i norra delen av ekhagen och 14/8 fann Stig ett bo i en fågelholk i en grov ek. Natten 16-17/8 kom 4 bålgetingar till lamporna och lakanen. Samma natt observerades 4 rödbandade dödgrävare, 2 brunborrar, 1 guldögonslända och 3 ex av flugarten Bibio pomonae. På dagtid sågs en humlebagge och en fyrbandad blombock. Natten 20-21/7 antecknades en presentspindel.